

11. Osman, A., Ydhag, C. C., & Månsson, N. (2021). Recipe for educational success: a study of successful school performance of students from low social cultural background. *International Studies in Sociology of Education*. 30. S. 422–439. [in English]

12. Shalbayeva, D. Kh., Zhetpisbayeva, B. A., Akbayeva, G. N., & Assanova, D. N. (2021). Organizational and Pedagogical Conditions for the Educational Process Implementation within the Inclusive Education in the Republic of Kazakhstan. *European Journal of Contemporary Education*. 10. 3. S. 711–725. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

КИРИЧЕНКО Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувачка лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України.

Наукові інтереси: організаційно-педагогічні умови формування життєвої успішності учнів старших класів.

ЄЖОВА Ольга Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України.

Наукові інтереси: організаційно-педагогічні умови формування життєвої успішності учнів старших класів.

НЕЧЕРДА Валерія Борисівна – кандидат педагогічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку та здорового способу життя Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України.

Наукові інтереси: організаційно-педагогічні умови формування життєвої успішності учнів старших класів.

ВОРОНІНА Галина Леонідівна – кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри виховання й розвитку особистості Харківської академії неперервної освіти.

Наукові інтереси: організаційно-педагогічні умови формування життєвої успішності учнів старших класів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

KYRYCHENKO Valentyna Ivanivna – Ph.D. in Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Head of the Laboratory of Physical Development and Healthy Lifestyle, Institute of Problems on Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.

Scientific interests: organizational and pedagogical conditions of formation of life successfulness of pupils of senior classes.

YEZHOVA Olha Oleksandrivna – Doctor of Sciences in Education, Professor, Chief researcher of the Laboratory of Physical Development and Healthy Lifestyle, Institute of Problems on Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.

Scientific interests: organizational and pedagogical conditions of formation of life successfulness of pupils of senior classes.

NECHERDA Valeriia Borysivna – Ph.D. in Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Senior Researcher of the Laboratory of Physical Development and Healthy Lifestyle, Institute of Problems on Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.

Scientific interests: organizational and pedagogical conditions of formation of life successfulness of pupils of senior classes.

VORONINA Halyna Leonidivna – Ph.D. in Pedagogical Sciences, the assistant professor of the department education and personal development, Kharkov Academy of Postgraduate Education.

Scientific interests: organizational and pedagogical conditions of formation of life successfulness of pupils of senior classes.

Стаття надійшла до редакції 06.07.2023 р.

УДК 378.1

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-209-198-202

КОЗЛЕНКО Володимир Григорович –

кандидат юридичних наук, керуючий партнер

Мережі приватних шкіл «Креативна міжнародна дитяча школа»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0542-2064>

e-mail: volodymyrkozlenko@ukr.net

ВПЛИВ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОЄКТНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті розглянуто можливості використання інтерактивних технологій навчання та їх вплив на формування проєктної культури майбутніх педагогів.

З'ясовано, що проєктна культура передбачає формування вчителя як творчої особистості, яка має постійну потребу в самоосвіті, побудові особистого плану неперервної освіти. Проєктна культура особистості – це сукупність якостей, що відображають знання та здібності їх творчого застосування в проєктній діяльності окремою людиною, рівень її системного і проєктного усвідомлення дійсності, володіння уміннями та навичками проєктної діяльності, освоєння системи морально-етичних і юридичних норм, цінностей, установок.

Процес формування проєктної культури має бути направлений на створення інноваційного середовища в закладі освіти, тобто, створення умов для постійного пошуку, оновлення засобів професійної діяльності. Динаміка цього процесу може бути забезпечена лише тоді, коли проєктна культура функціонуватиме в педагогічному досвіді вчителя систематично.

Серед інтерактивних методів, які доцільно використовувати під час підготовки майбутніх педагогів, що сприятимуть формуванню їхньої проєктної культури доцільно виокремити: групові дискусії, презентації, рольові, «ділові» ігри, кейс-метод (розбір конкретних виробничих ситуацій), моделювання виробничих ситуацій, метод проєктів, тренінгові технології тощо, що імітують професійні ситуації та сприяють виробленню позитивної мотивації на майбутню професійну діяльність, розширенню пізнавального інтересу до оволодіння обраною професією, підвищенню активності, усвідомленню своїх життєвих і професійних орієнтирів і реальних шляхів їх досягнення,

виробленню нових поглядів й установок фахівців, формуванню вмінь і навичок, моделюванню фахівцем свого нового досвіду, корекції негативних установок, формуванню вміння володіти своїми почуттями та емоціями.

Встановлено, що використання інтерактивних технологій у процесі професійної підготовки сприяє формуванню у майбутніх педагогів нового педагогічного мислення, креативності, прагнення до оволодіння інноваційними технологіями, що безумовно удосконалює процес формування проєктної культури майбутніх педагогів.

Ключові слова: культура, проєктна культура, підготовка майбутніх педагогів, інтерактивне навчання, інтерактивні технології.

KOZLENKO Volodymyr Grigorievich –
candidate of legal sciences, managing partner of Network
of private schools «Creative international child's school»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0542-2064>
e-mail: volodymyrkozlenko@ukr.net

THE INFLUENCE OF INTERACTIVE LEARNING TECHNOLOGIES ON THE EDUCATION OF FUTURE TEACHERS PROJECT CULTURE

The article examines the possibilities of using interactive learning technologies and their influence on the formation of the project culture of future teachers.

It was found that project culture involves the formation of a teacher as a creative personality who has a constant need for self-education, building a personal plan of continuous education. The project culture of an individual is a set of qualities that reflect the knowledge and abilities of their creative application in project activity by an individual, the level of his systemic and project awareness of reality, mastery of the skills and abilities of project activity, mastering the system of moral, ethical and legal norms, values, and attitudes.

The process of forming a project culture should be aimed at creating an innovative environment in the Ovita institution, i.e., creating conditions for the constant search and renewal of means of professional activity. The dynamics of this process can be ensured only when the project culture functions systematically in the pedagogical experience of the teacher.

Among the interactive methods that should be used during the training of future teachers, which will contribute to the formation of their project culture, it is appropriate to single out: group discussions, presentations, role-playing, "business" games, case method (analysis of specific production situations), modeling of production situations, project method, training technologies, etc., which simulate professional situations and contribute to the development of positive motivation for future professional activity, the expansion of cognitive interest in mastering the chosen profession, increased activity, awareness of one's life and professional orientations and real ways to achieve them, the development of new views and attitudes of specialists, formation of abilities and skills, modeling by a specialist of one's new experience, correction of negative attitudes, formation of the ability to own one's feelings and emotions.

It was established that the use of interactive technologies in the process of professional training contributes to the formation of new pedagogical thinking, creativity, and the desire to master innovative technologies in future teachers, which definitely improves the process of forming the project culture of future teachers.

Keywords: culture, project culture, training of future teachers, interactive learning, interactive technologies.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Проблема формування проєктної культури на сьогодні стає актуальною для системи освіти, оскільки вона відповідає потребам формування нової якості сучасної людини та розвитку творчої діяльності суб'єктів освітнього процесу. Проєктна культура передбачає формування вчителя як творчої особистості, яка має постійну потребу в самоосвіті, побудові особистого плану неперервної освіти [2].

З огляду на це набуває актуальності підготовка майбутніх педагогів в умовах використання інтерактивних технологій та інноваційних методів у професійній діяльності, що є важливими інструментами формування проєктної культури фахівців у процесі їхньої професійної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування проєктної культури розкриваються в працях І. Андрощука, Л. Бережної, Т. Карпинської, Н. Коваленко, А. Кравцова, Д. Луп'яка, В. Сидоренка, Л. Хоружої та ін. Зокрема В. Беспалько, А. Брехунець, А. Гіна, О. Марущак, А. Нісімчук, С. Яшук визначають проєктну культуру як складову професійної компетентності фахівця, що забезпечує його здатність творчо діяти в сучасному суспільстві,

проєктувати свою професійну діяльність й оцінювати її результати. Часто підґрунтям формування проєктної культури позиціонують проєктну компетентність. Попри значну увагу вчених до проблеми формування проєктної культури майбутніх недостатнім є розгляд у науковому дискурсі впливу інтерактивних методів навчання на розвиток проєктної культури майбутніх педагогів.

Мета статті – розглянути можливості використання інтерактивних технологій навчання та їх вплив на формування проєктної культури майбутніх педагогів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах відбувається орієнтація освіти не тільки на засвоєння студентами певної суми знань, але й на розвиток їхньої особистості, пізнавальних і творчих здібностей, одержання досвіду самостійної діяльності й особистої відповідальності, формування сучасних ключових компетенцій у різних сферах життєдіяльності. Це можливо тільки через відповідний досвід діяльності й спілкування, і такий досвід може бути отриманий саме в режимі інтерактивного навчання.

Культура в різних її проявах є об'єктом і предметом дослідження багатьох наук, тому зараз

налічують майже 300 її визначень. Найчастіше використовуються у науковій літературі два основні напрями трактування культури: сукупність матеріальних і духовних цінностей, які створюються людиною в процесі її життєдіяльності; форма самореалізації людини в усьому її різноманітті, спосіб буття людини [3].

В. Сидоренко, А. Брехунець поняття проєктної культури трактують «як рівень розвитку перетворювальної діяльності людини, що виражений у сукупності досягнутих технологій матеріального і духовного виробництва і який дозволяє йому ефективно брати участь у сучасних технологічних процесах на основі гармонійної взаємодії з природою, суспільством і технологічним середовищем, тобто комфортність тріади: природа – суспільство – техносфера» [7].

Проєктна культура особистості – це сукупність якостей, що відображають знання та здібності їх творчого застосування в проєктній діяльності окремою людиною, рівень її системного і проєктного усвідомлення дійсності, володіння уміннями та навичками проєктної діяльності, освоєння системи морально-етичних і юридичних норм, цінностей, установок, що пов'язані з технічним, соціальним, комп'ютерним проєктуванням [4].

На думку Л. Бережної, «проєктна культура виражається в проєктній діяльності й проєктному мисленні та втілена в мистецтві планування, винаходу, перетворення світу на підґрунті заздалегідь продуманих проєктів» [2, с. 3].

Крім того, ми поділяємо думку Л. Бережної про те, що «проєкт формування проєктної культури має бути направлений на створення інноваційного середовища в навчальному закладі, тобто, створення умов для постійного пошуку, оновлення засобів професійної діяльності. Динаміка цього процесу може бути забезпечена лише тоді, коли проєктна культура функціонуватиме в педагогічному досвіді вчителя систематично» [2, с. 8–9].

Особливістю сучасних інноваційних освітніх процесів є їх технологізація, яка супроводжується неухильним дотриманням змісту та послідовності етапів упровадження нововведень. Відтак, сучасні науковці приділяють особливу увагу інтерактивним технологіям навчання як засобу активізації навчально-пізнавальної взаємодії та розвитку її суб'єктів.

Інтерактивне навчання припускає відмінну від звичної логіки освітнього процесу: не від теорії до практики, а від формування нового досвіду до його теоретичного осмислення через застосування. Досвід і знання суб'єкту освітнього процесу є джерелом їх взаємонавчання й взаємозбагачення [6, с. 89].

Серед основних його принципів називають діалогічну взаємодію, роботу в малих групах на основі кооперації й співробітництва, активно-рольову (ігрову) і тренінгову організацію навчання.

На думку Т. Коваль та Н. Кочубей, інтерактивні технології навчання – «це цілісна та інтегративна система освітнього процесу, яка передбачає відповідно до цілей і змісту навчання

комплексне застосування відібраних за принципами доцільності впровадження та взаємного доповнення інтерактивних методів, засобів, форм навчання з метою досягнення заздалегідь очікуваного навчального результату» [5, с. 161]. Основними характеристиками інтерактивних технологій, на думку вчених, є «забезпечення вільного доступу до навчальної інформації, на паперових та електронних носіях; організація міжособистісного спілкування; оперативність зворотних зв'язків; забезпечення для студентів права вибору навчального матеріалу різного рівня складності; адаптація освітньої системи до індивідуальних особливостей студентів тощо» [5].

Основою інтерактивних технологій є майстерність взаємодії в процесі навчання, а компонентами – інтерактивні методи навчання з використанням технічних засобів, методичних матеріалів тощо [8, с. 233].

Серед інтерактивних методів, які доцільно використовувати під час підготовки майбутніх педагогів, що сприятимуть формуванню їхньої проєктної культури доцільно виокремити: групові дискусії, презентації, рольові, «ділові» ігри, кейс-метод (розбір конкретних виробничих ситуацій), моделювання виробничих ситуацій, метод проєктів, тренінгові технології тощо, що імітують професійні ситуації та сприяють виробленню позитивної мотивації на майбутню професійну діяльність, розширенню пізнавального інтересу до оволодіння обраною професією, підвищенню активності, усвідомленню своїх життєвих і професійних орієнтирів і реальних шляхів їх досягнення, виробленню нових поглядів й установок фахівців, формуванню вмінь і навичок, моделюванню фахівцем свого нового досвіду, корекції негативних установок, формуванню уміння володіти своїми почуттями та емоціями.

З-поміж сучасних освітніх технологій, що сформувалися в сучасній науці, в яких поєднуються елементи інтерактивності, інтегративності, проблемності, пошуковості тощо, вирізняються проєктні технології навчання, у ході застосування яких реалізуються всі стадії творчого процесу людини: виникнення, обґрунтування, осмислення і прийняття: ідеї, технологічна розробка ідеї, практична робота над втіленням ідеї, апробування об'єкту в роботі, доробка й самооцінка творчого вирішення ідеї.

Поняття «проєкт» означає як кинутий вперед задум (у перекладі з латинської) [9]. Проєктна діяльність – це спосіб розвитку творчості, самостійності, прагнення до ідеально-перспективного перетворення світу за допомогою креативних дій і операцій у процесі створення конкретного продукту – проєкту ідеального та реального [9, с. 12]; це одна з найперспективніших складових частин освітнього процесу, тому що створює умови творчого саморозвитку та самореалізації учнів, формує всі необхідні життєві компетенції. Самостійне здобування знань, систематизація їх, можливість орієнтуватися в інформаційному просторі, бачити проблему і приймати рішення відбувається саме через метод проєкту [10].

Наразі проєкт розглядається як результат проєктно-технологічної діяльності; результат реалізації освітньої мети або вирішення життєвої проблеми; певне цільове завдання, на яке були спрямовані зусилля особистості. Проєкт є результатом специфічної діяльності людини, в ході якої нею було прийнято відповідні рішення, що забезпечують реалізацію цілей, створення й використання матеріальних або матеріалізованих об'єктів – проєктування.

Зазначимо, що проєктування передбачає наявність у особистості здатності ставити цілі, спрямовувати свою діяльність на їх реалізацію шляхом складання оптимального плану дій, моделювання й прогнозування очікуваного результату, визначення оптимальних технологій й методів його досягнення [1, с. 211].

Проєктні технології ґрунтуються на дослідницькій діяльності суб'єктів освітнього процесу, стимулюванні їх особистісних інтересів шляхом формування самостійності, уміння логічно та творчо мислити, бачити проблему та вміти приймати нестандартні рішення, шукати та використовувати потрібну інформацію.

Аналіз різних підходів до визначення суті проєктної технології дозволяє говорити про її розвивальний потенціал, і, насамперед, про розвиток у майбутніх педагогів потреби в знаннях, стійкого інтересу до різних джерел інформації, здатності самостійно працювати з ними, а також розвитку ініціативності майбутніх вчителів, соціальних навичок у процесі групових взаємодій, набуття ними досвіду дослідно-творчої діяльності, потреби та інтересу до самоосвітньої діяльності.

Проєктна технологія передбачає досягнення дидактичної мети через детальне вирішення проблеми, яка має завершитись цілком реальним практичним результатом, відповідно оформленим. Для досягнення цієї мети майбутні педагоги повинні навчитися самостійно мислити, вирішувати проблеми, інтегрувати знання різних навчальних предметів, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, прогнозувати наслідки реалізації різних варіантів вирішення проблеми. Виконання проєктів розраховується на певний проміжок часу, впродовж якого здійснюватиметься самостійна, індивідуальна, парна та групова роботи.

До основних вимог організації проєктної діяльності майбутніх педагогів належать: виділення конкретної проблеми; теоретична, практична, пізнавальна значущість очікуваних результатів; самостійна діяльність студентів (індивідуальна, парна, групова); структуризація сутнісної частини проєкту із зазначенням поетапних результатів; використання системи наукових методів дослідження, що передбачає певну послідовність дій: визначення об'єкта, предмета, завдань дослідження; окреслення гіпотези дослідження; відбір методів дослідження; збирання, систематизація, аналіз інформації; обговорення результатів роботи; підбиття підсумків, оформлення та презентація результатів; оцінка проєкту; висновки, визначення нових проблем дослідження [5, с. 163].

Ефективність використання проєктної технології залежить від рівня підготовки майбутнього педагога. Він повинен володіти такими вміннями: інтелектуальними (працювати з інформацією, аналізувати, систематизувати, узагальнювати, встановлювати асоціації з раніше вивченим, робити висновки); – творчими (висувати ідеї, знаходити варіанти вирішення проблеми, передбачати можливі наслідки рішень); – комунікативними (відстоювати власну точку зору, знаходити компроміс, прогнозувати свій результат); – соціальними (відповідати за результати своєї праці, поважати думку інших).

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Отже, використання інтерактивних технологій у процесі професійної підготовки сприяє формуванню у майбутніх педагогів нового педагогічного мислення, креативності, прагнення до оволодіння інноваційними технологіями, що безумовно удосконалює процес формування проєктної культури майбутніх педагогів. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробці нових форм, методів формування проєктної культури майбутнього педагога у процесі професійної підготовки.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Андрощук І. Проєктна культура: сутність та особливості. *Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент*. Серія: Педагогічні науки. Київ, 2018. Вип. 13. С. 207–220. URL: <https://zbirnik.mixmd.edu.ua/index.php/artedu/article/view/177>
2. Бережна Л. Проєктна культура як основний спосіб реалізації інноваційної педагогічної діяльності. *Теорія та методика управління освітою*. Харків, 2010. № 3. URL: <http://tme.uuo.edu.ua/docs/3/10beripr.pdf>
3. Бокань В. А. Культурологія : навч. посібник. К. : МАУП, 2004. 136 с.
4. Гура О. І. Логіко-концептуальні аспекти дослідження формування особистісно-професійних характеристик педагога. URL: http://www.nbuu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Pfto/2009_1/files/ped_01_09_Gura.pdf
5. Коваль Т. І., Кочубей Н. П. Інтерактивні технології навчання іноземних мов. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені М. Гоголя*. Серія: Психолого-педагогічні науки. 2011. № 7. С. 160–163.
6. Поляков А. О. Педагогічні умови мотивації професійного зростання студентів педагогічних університетів у процесі неперервної освіти : дис. ... кан. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2008. 182 с.
7. Сидоренко В. К., Брехунець А. І. Сутність поняття проєктної культури. *Гуманітарний вісник*. 2012. № 28. С. 270–277.
8. Староста В. І. Технології інтерактивного навчання: сутність, класифікація. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія: Педагогічні науки. 2019. № 1 (64). С. 232–237.
9. Хоружа Л. Проєктна культура вчителя: етичний компонент. *Шлях освіти*. 2006. № 4. С. 11–17.
10. Ukr.net: Інтернет-портал. Українська педагогіка. URL: <http://ukped.com/skarbnichka/396>.

REFERENCES

1. Androshchuk, I. (2018). *Proektna kul'tura: sutnist' ta osoblyvosti*. [Project culture: essence and features].

Mystets'ka osvita: zmist, tekhnolohiyi, menedzhment. Seriya: Pedahohichni nauky. Kyiv. Vyp. 13. S. 207–220. URL: <https://zbornik.mixmd.edu.ua/index.php/artedu/article/view/177> [in Ukrainian]

2. Berezna, L. (2010). Proektna kul'tura yak osnovnyy sposib realizatsiyi innovatsiyanoi pedahohichnoyi diyal'nosti [Project culture as the main way of implementing innovative pedagogical activity]. Teoriya ta metodyka upravlinnya osvitoiu. Kharkiv. № 3. URL: <http://tme.umo.edu.ua/docs/3/10beripa.pdf> [in Ukrainian]

3. Bokan, V. A. (2004). Kul'turolohiya [Cultural studies]. K.: MAUP, 2004. 136 s. [in Ukrainian]

4. Hura, O. I. Lohiko-kontseptual'ni aspekty doslidzhennya formuvannya osobystisno-profesiynykh kharakterystyk pedahoha [Logical and conceptual aspects of research on the formation of personal and professional characteristics of a teacher]. URL: http://www.nbuu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Pfto/2009_1/files/ped_01_09_Gura.pdf [in Ukrainian]

5. Koval', T. I., Kochubey, N. P. (2011). Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya inozemnykh mov [Interactive technologies for learning foreign languages]. Naukovi zapysky Nizhyn's'koho derzhavnoho universytetu imeni M. Hoholya. Seriya: Psykholoho-pedahohichni nauky. № 7. S. 160–163. [in Ukrainian]

6. Polyakov, A. O. (2008). Pedahohichni umovy motyvatsiyi profesiynoho zrostannya studentiv pedahohichnykh universytetiv u protsesi neperervnoyi osvity [Pedagogical conditions of motivation of professional growth of students of pedagogical universities in the process of continuous education]: dys. ... kan. ped. nauk : 13.00.04. Kharkiv. 182 s. [in Ukrainian]

7. Sydorenko, V. K., Brekhunets', A. I. (2012). Sutnist' ponyattya proyektnoyi kul'tury [The essence of the concept of project culture]. Humanitarnyy visnyk. № 28. S. 270–277. [in Ukrainian]

8. Starosta, V. I. (2019). Tekhnolohiyi interaktyvnoho navchannya: sutnist', klasyfikatsiya [Interactive learning technologies: essence, classification]. Naukovyy visnyk Mykolayivs'koho natsional'noho universytetu imeni V. O. Sukhomlyns'koho. Seriya: Pedahohichni nauky. № 1 (64). S. 232–237. [in Ukrainian]

9. Khoruzha, L. (2006). Proyektna kul'tura vchytelya: etychnyy komponent [Teacher's project culture: ethical component]. Shlyakh osvity. № 4. S. 11–17. [in Ukrainian]

10. Ukr.net: Internet-portal [Ukr.net: Internet portal]. Ukrayins'ka pedahohika. URL: <http://ukped.com/skarbnichka/396>. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КОЗЛЕНКО Володимир Григорович – кандидат юридичних наук, керуючий партнер Мережі приватних шкіл «Креативна міжнародна дитяча школа».

Наукові інтереси: впровадження сучасних інноваційних технологій в освітній процес школи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KOZLENKO Volodymyr Grigorievich – candidate of legal sciences, managing partner of Network of private schools «Creative international child's school».

Scientific interests: introduction of modern innovative technologies in the educational process of school.

Стаття надійшла до редакції 05.07.2023 р.

УДК 811.111:378.016

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-209-202-208

КОЛЯДА Еліна Калениківна –

кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5437-1320>
e-mail: elina.koliada@vnu.edu.ua

КАЛИНОВСЬКА Ірина Миколаївна –

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри практики англійської мови Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3406-1456>
e-mail: kalynovska@vnu.edu.ua

АКТУАЛЬНА ПАРАДИГМА НАВЧАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ЧИТАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті йдеться про формування актуальної парадигми навчання академічного читання англійською мовою здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти під час вивчення освітнього компонента «Іноземна мова для академічних цілей», яка включає аналіз видів академічного читання, аспектів формування навички академічного читання, виокремлення груп вправ для розвитку академічного читання та формування дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії загалом. Матеріалом дослідження слугує підручник Cambridge Academic English (Upper Intermediate) видавництва Cambridge University Press.

Навчання академічного читання англійською мовою розглядається в контексті навчання академічного письма, оскільки створенню наукових текстів передують їхнє читання, пошук та аналіз інформації із зарубіжних джерел з теми дисертації для публікації матеріалів власного дослідження за кордоном, участі у міжнародних конференціях, ефективного спілкування в науковій та професійній сферах, що сприяє активізації дослідницької діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти загалом, здатності виконання власного дослідження.

Проаналізовано вправи на розвиток різних видів академічного читання. При ознайомлювальному читанні розвивається вміння дослідника зрозуміти основну інформацію в науковому тексті; при переглядовому читанні об'єктами контролю стають вміння знайти необхідну інформацію, ключові слова, визначити тему наукового тексту; при вивчаючому читанні перевіряються вміння повно й точно зрозуміти як основну, так і другорядну інформацію,